

szeretett feleségét és a mesebeli királyságot. Egyszer mégis fogta a tarisznyáját, s újra nekivágott az útnak világot próbálni. Ez a mozzanat minden mesebeli fiatal király jellemére is rávilágít. Akkor indul útnak, mikor legjobb dolga van. E kalandok során nem csak a csodálatos Ignácra tett szert, hanem szerzett egy tarisznyát, amelyből annyi katonára tudott előjönni, hogy a világot ellepte. Hazavitte és megmutatta az öreg királynak a tarisznya varázslatát, de aztán újra visszaparancsolta a katonákat oda, ahonnan jöttek, mert az öreg király látta, hogy az ő országa nem elég nagy ennyi katonának. Hát akkor mondta a fiatal király „Mars vissza! és a bakák nagy bandaszóval visszamasíroztak a tarisznyába”.

A fiatal király a hatalom birtokába jutott a tarisznya révén, de nem élt vele. Csak megmutatta az erejét, aztán a józanész jogán visszaparancsolta a béke tarisznyájába. Teljesítette a bölcs, öreg király kérését és ezzel a tetteivel maga is elindult a

bölcsesség útján. Ezért volt szüksége a házasság utáni kalandos útra, hogy ne csak a kézzel fogható, szemmel látható sikerek birtokosa legyen, hanem, hogy a lelke és fejlődhesék. Mert a világ már csak ilyen, hogy a hőstettek csak emlékek maradnak, a kincs, gazdagság semmivé válik, a hatalom porba hull. Csak a lélek képes a fejlődésre. A lélek képes bölcsé, szentté válni.

A magyar mesékben a bölcsesség útjára lépnek a hősök, s ettől kapták különleges értéküket e mesék. De hogyan jutott oda a huszár, hogy neki kellett vágnia a két fél világnak? Úgy, hogy ördögös úton megszúrta egy gombostűt és ettől elaludt a templomban. Vagyis, nem volt elég éber, nem volt elég érdeklődés benne a lelki dolgok iránt. Kalandjai és a csodák, melyek vele történtek a lelki, szellemi hiány pótlására sarkallták a hőst, aki végül is elérte a lelki sikereket, az igazak útját, amerre a bölcsesség útjelzője mutatja az irányt.

A huszárból lett király

(Mese)

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egy szépséges szép királykisasszony. Ennek a királykisasszonynak nem volt sem apja, sem anyja, olyan árván állott ezen a világon, mint az útszéli fa. De nem volt elég szegénynek a szomorú árvasága, a gonosz tündérek megirigyelték a nagy szépségét, s megvarázsolták.

Jöttek a palotába a világ minden tájékról dali királyúrfik, s mind elvette volna szívesen feleségül, de aki szerencsét próbált, azt a gonosz tündérek már első éjjel úgy megkínózták, hogy reggel elment a kedve a házasságtól.

Sírt a királykisasszony éjjel-nappal, de a gonosz tündérek meg nem kegyelmeztek szegény fejének, de sőt inkább meglátogatták minden éjjel, s mindig csak azt mondták neki:

— Csak sírj, mert addig férjhez nem megy, míg olyan ember nem akad, aki a mi sanyargatásunkat három éjjel egymás után ki nem állja.

Búsultak erősen a népek is, mert szerették volna, ha a királykisasszony férjhez megy egy derék emberhez, s nem árváskodik az ország király

nélkül. Akkora nagy volt a bánat s a szomorúság, hogy gyászfeketébe vonták az egész várost, a királykisasszony városát.

Egyszer a városba vetődik egy obsitos huszár. Betér egy vendégfogadóba, s kérdi, hogy kit s mit gyászol ez a város. A korcsmáros elmondja, hogy a királykisasszony miatt gyászol a város; hogy nem akad már vitéz ember, aki a gonosz tündérek sanyargatását kiállja. Pedig a királykisasszony már a legszegényebb emberhez is feleségül menne, hogyha az három éjjel egymás után kiállná a próbát.

Egy szót sem szólt a huszár, azt is lassan mondta. Ment egyenesen a királykisasszonyhoz, aki éppen sétált fel s alá a palotában, fekete medvebőrben.

Hej, megörült a királykisasszony, mikor hallja, hogy mit akar a huszár. Mindjárt asztalt terítettett, melléültette a huszárt, adatott elébe ételtitált bőven, este pedig a huszár elé tett egy égő gyertyát, egy könyvet, egy fekete keszkenőt, s azt mondta:

— Én most itthagylak téged, te csak olvass a könyvből, s akárki jön hozzád, s akármit kérdez tőled, ne szólj semmit. Akármit csinálnak veled, ne csinálj semmit, s nem marad el a jutalmad.

Kimegy a királykisasszony, egyedül marad a huszár, s olvassa a könyvet. Hát amint tizenkettőt üt az óra, jönnek a gonosz tündérek, körülfogják a huszárt. Nagyokat kacagnak, csipkedik, lökdösik, kérdezik, faggatják, hogy mi a manót csinál itt, mit olvas, talán bizony csak nem akar pap lenni, de a huszár egy kukkot sem szólt.

Megharagszanak erre a gonosz tündérek, s mondja egy közülök:

— Kapd fel s dobd ide!

Föl is kapja egy gonosz tündér a huszárt, odadobja a másiknak, az meg tovább dobja a harmadiknak, a harmadik a negyediknek, így dobálták tovább a szegény huszárt karikába-körbe, akár csak a labdát. Aztán ledobták a földre, s nagy vihogással eltűntek a palotából.

A szegény huszárnak még a csontja is ropogott, nagyokat nyögött keserves kínjában, s reggel, mikor bejött a királykisasszony, mint egy nagy darab fa, úgy feküdt a földön. De a királykisasszony megkenegette mindenféle csudaírral, s a huszár egyszeriben jobban lett. Felugrott a földről, összeütötte a bokáját, s azt mondta:

— Sose halunk meg, felséges királykisasszony! — s fütyölt, nótázott egész nap.

Este, mikor jól megvacsorázott, a királykisasszony ismét elébe tett egy égő gyertyát, egy könyvet s egy fekete keszkenőt, s erősen a lelkére beszélt, hogy ma éjjel se szóljon semmit, akármit csinálnak vele a gonosz tündérek.

Jöttek is azok még többen, s ahogy beléptek az ajtón, mindjárt mondja az egyik:

— Nézzétek, ez a bolond huszár ismét itt van.

Körülfogták, s eleinte csak úgy cirókálták-marókálták, nyájaskodtak vele. Mondták, hogy ne olvasson, hisz úgysem lesz pap belőle, de a huszár föl sem vette a szemét a könyvről.

De már most még jobban megbosszankodtak a tündérek. Kirántották a széket alóla, lenyomták a földre, s szíjat hasítottak a hátából. A huszár még egy jajt sem mondott, s a gonosz tündérek nagy bosszúság közt eltűntek a palotából.

Reggel bejött a királykisasszony, ismét megkenegette a huszárt, s kutya baja sem volt, fütyült, nótázott egész nap.

— Na — mondá a királykisasszony —, még csak egy éjjel van hátra, ha a harmadik próbát is kiállod, kettőnké a világ.

Vacsora után elejébe tette a gyertyát, a könyvet, a fekete keszkenőt, s a huszár egyedül maradt. De még jóformán az olvasáshoz sem foghatott, jöttek a gonosz tündérek nagy sereggel, s most már nem is cirókálták-marókálták, nem is nyájaskodtak vele, hanem rárivalltak a huszárra, hogy takarodjék ki a szobából, mert ők magukban akarnak vigadozni.

A huszár föl sem nézett a könyvből.

Egyéb sem kellett a gonosz tündéreknek, hirtelen tüzet gyújtottak a kemencébe, bedobták a huszárt, s azzal elszeleltek a palotából.

De most már a királykisasszony sem várta meg a reggelt. Ahogy a gonosz tündérek eltűntek, felszabadult a varázs alól egészen. Szaladott a szobába, kikapta a huszárt a tűzből, megkente a testét, s a huszár egyszeriben csak azt mondta:

— Sohase halunk meg, felséges királykisasszony.

Reggel a királykisasszony kihirdette az országban, hogy felesége lesz a huszárnak, s mától fogva a huszár lesz a király, úgy tudja meg minden ember.

Örültek a népek. Jöttek a városba seregestül, s csaptak olyan lakodalmat, hogy hetedhét országon is túlment a híre.

Mikor a lakodalomnak vége volt, mondja a királyné:

— Lelkem, uram, menjünk el a templomba, olyan régen nem imádkoztam már az Isten házában.

— Én nem bánom, lelkem, feleségem — mondá a huszár —, mert én magam is már régen nem imádkoztam.

Volt a szomszéd városban egy nagyon szép templom, odament a fiatal pár. Ott a városban beszállottak egy vendégfogadóba. De a korcsmárosné egy vén ördöngös asszony volt, aki erősen irigyelte a huszár nagy szerencsését, s szeretne volna megrontani. Adott az inasnak egy aranyat, s csak arra kérte, hogy szúrjon egy gombostűt a király ruhájába.

Gondolta az inas, ezzel ugyan nem árt semmit a gazdájának, az arany pedig jó lesz egy kis itókára. Beszúrta a gombostűt a ruhába.

Másnap reggel felöltözött a király s a királyné szép aranyos ruhába, s elindulnak a templomba, de mielőtt elindultak volna, mondja a királyné:

— Lelkem, uram, jól vigyázz, el ne aludjál a templomban, mert ha elalszol, el kell szakadnunk egymástól.

Még jóformán prédikálni sem kezdett a pap, a király mindjárt elszunnyadott, s hiába rángatta a felesége, úgy aludott, mint a fekete föld. Csak akkor ébredt fel, mikor a prédikációnak vége volt.

— Látod — mondá a királyné —, megmondám, hogy el ne aludjál, mert akkor el kell szakadnunk egymástól!

Ahogy ezt mondta, úgy eltűnt, mintha csak a föld nyelte volna el.

Visszament a király nagy búval, bánattal a vendégfogadóba, aztán haza a palotájába. Elpanaszolta a minisztereknek, hogy milyen szomorúság érte őt. Összehívtak mindenféle bölcs embereket, hátha azok meg tudnák magyarázni ezt a csudálatos történetet, de bár hét nap s hét éjjel folyton tanakodtak, nem tudták megvigasztalni a szegény király szívét.

Egyszer, hogy egy kicsit a bánatát elverje, elment az erdőbe vadászni. Vele volt az inasa is, éppen az, amelyik az ördögös korcsmárosné gombostűjét a ruhájába szúrta volt. De ennek az inasnak igazán eszibe sem jutott, hogy azzal a gombostűvel okozta azt a nagy szerencsétlenséget.

Volt az erdőben az út mellett egy vendégfogadó, s vadászat után betért ide a király, ott nagy búsan leült egy asztalhoz. Ott ült még három diák, akik jól ismerték a királyt, s az egyik diák megszólította:

— Felsőleges királyom, ha szavammal meg nem sérteném, nagy erős bánatjának mi lehet az oka?

Mondja a király:

— Minek mondjam el nektek, fiaim, úgysem tudtok rajtam segíteni.

— Hátha mégis tudnánk — mondá a diák.

A király elbeszélte elejétől végig mindent, úgy, ahogy történt.

— Felsőleges királyom — mondá a diák —, a felsőged ruhájában egy gombostű van, attól aludt el.

Nagyot nézett a király, de még csak akkor ámult-bámult igazán, amikor a diák ki is húzta a gombostűt a ruhából.

— Hallgasson rám, felsőleges királyom, ha meg akarja találni a feleségét, kerítsen magának egy olyan fekete lovat, melynek a szőre közt egy fehér szál sincsen. Öltözzék fel gyászfekete ruhába. Öntessen aranygolyóbist. Ezzel az aranygolyóbissal lölje meg azt az ördögös korcsmárosnét, mert azt másképp elpusztítani nem lehet. De mikor a vendégfogadóba megy, meg se kösse a lovát, csak hagyja ott az udvaron, maga pedig menjen be a vendégfogadóba, ott az ördögös korcsmárosné mézes-mázás szavakkal fogadja, marasztalja, de felsőged éppen csak tekintsen be a szobába, azzal forduljon meg, a korcsmárosnét, amint kikíséri, lölje meg, aztán pattanjon fel a lovára, bízsa rá, hogy merre vágat, s vissza se nézzen addig, míg a lova meg nem áll.

Megköszönte szépen a király a diák tanácsát, megajándékozta temérdek sok pénzzel, hogy abból kitanulhatott mindenféle akadémiát, aztán mindent úgy tett, ahogy a diák tanácsolta. Szerzett fekete lovat, felöltözött gyászfeketébe, csináltatott aranygolyóbist, s mikor azzal meglötte az ördögös korcsmárosnét, felpattant a fekete paripára, eresztette, hogy vágasson kedve szerint, s a ló meg sem állott, míg az Óperenciás-tengerig nem ért.

Volt a tenger partján egy kicsi ház, abban lakott egy öregember, de az aztán híres ember volt. Ez volt a fél világ csősze.

Bemegy a király, s köszön illendőképpen:

— Adjon Isten jó estét, öregapám!

Fogadja az öregember, s kérdi, hogy mi jóban jár.

Elmondja a király, hogy mi minden történt vele, s kérdi az öregot, hogy nem látta-e erre a királynét. Azt mondja az öregember:

— Nem biz' én, édes fiam, mert én csak a fél világ csősze vagyok, s ámbátor mindennap bejárom az én határomat, olyan fehérnépet, mint a te feleséged, nem láttam. Hanem a tengeren túl, a világ másik felében az én öcsém a csősz, az talán látta. Ottan van egy öreg király, akinek nincsenek gyermekei, s ahány bujdosó királyfi meg királykisasszony arravetődik, azt az öreg király mind befogadja, s magánál tartja. Azt tanácsolom neked, édes fiam, hogy indulj el a tenger partján, s ott majd látsz szebbnél szebb csónakokat, de te egyikbe se ülj bele, mert akkor elpusztulsz, hanem találsz egy csónakot, amelyiken nincs semmi cifraság, s amely félig tele vagyon vízzel. Ülj belé

abba, s bizony mondom neked, szerencsésen átaljutsz a világ másik felébe.

Megköszönte a király az öregember tanácsát, elbúcsúzott tőle, s ment, mendegélt a tenger partján. Hát ott csakugyan voltak is szebbnél szebb csónakok, hívták is a csónakosok, hogy üljön ebbe, üljön abba, de ő nem ült egyikbe sem, beleült abba a csónakba, amelyiken nem volt semmi cifraság, amely félig tele volt vízzel.

Egy szempillantás sem telt belé, a csónak átrepent a tengeren. Éppen ott szállott ki, ahol a fél világ csőszének az öccse lakott. Bemegy hozzá, köszönti, s elmondja, hogy mi járatban van.

— Tudom én — mondá a csősz —, ha nem is mondod, hogy mi járatban vagy. A te feleséged ide nem messze, az üveghegy tetején lakik, az üvegvárban, annál az öreg királynál, akiről az én bátyám beszélt neked. Az öreg király már férjhez is akarta adni a te feleségedet, de a feleséged azt mondta, hogy őt három nagy próbával szabadították fel a gonosz tündérek varázsa alól, s most is csak ahhoz megy feleségül, aki három próbát kiáll.

Az első próba az, hogy föl kell ugratni az üvegvárba. Sokan megpróbálták ezt már, grófok, hercegek, királyfiak, de egy sem tudott fölugratni a várba.

— No, most, édes fiam, azt kérdem én tőled, van-e pénzed?

Mondá a király:

— Bizony nincs nekem, öregapám.

— Ha nincs, van nekem. Van itt arany elegendő. Végy egy tarisznyával, s menj a vásárra. Ottan vegyél egy fekete lovat, amelynek szőrében egy fehér szál sincsen, azután egy rend fekete ruhát magadnak, fekete szerszámot a lovadnak, s üttess reá aranypatkót, gyémántszegekkel. A vásárról aztán gyere vissza hozzám, hadd lám, hogy jól vásároltál-e?

Elmegy a király, vásárol mindent úgy, ahogy az öregember mondta, s visszajövet beszél az ablakon:

— No, édes öregapám, visszajöttem, nézze meg, hogy jól vásároltam-e?

Kijön az öreg, nézi a lovat, a szerszámot, a patkót s mondja:

— Ember vagy, fiam. Most csak menj az üveghegy alá. Lesznek ottan bizonyosan többen, kik próbát tesznek. Te csak várd végig, hadd pró-

báljanak, úgysem tudnak felugratni, mert egynek a lován sincs gyémántszőges aranypatkó. Hogyha aztán mind visszaestek, ugrass neki az üveghegynek.

Elvágtat a király az üveghegy alá, s hát csak ott tudja meg, hogy háromszor kell felugratni az üvegvárba, ez a három próba. Végét várja, amíg mind szerencsét próbálnak, s mikor valamennyi visszaesett, nekiugratott ő is, s ugrott a lova akkorát, hogy nemcsak az üveghegy, hanem az üvegvár is alatta volt, s úgy kellett visszaereszkedni.

Hej, Istenem, volt nagy öröm, mert a királyné mindjárt megismerte az ő urát. Adott neki egy arannyal kivarrott, drága szép keszkenőt, s mondta:

— Még csak kétszer ugrass fel, lelke ugam, aztán csakugyan egyek leszünk mindhalálig.

Egyszeriben visszaugratott a király, le egyenesen a tenger partjára, az öregember házához.

— Na, fiam — kérdezte az öreg —, megvolt-e szerencsésen az első próba?

— Meg, öregapám, meg, az Isten áldja meg kigyelmedet!

— Jól van, fiam, jól van, hanem most csak menj be ismét a városba, hogy majd holnap rád ne ismerjenek a többi hercegek s királyfik. Végy magadnak tiszta sárga ruhát, sárga lovat s a lovadnak sárga szerszámot. Üttess erre is aranypatkót, gyémántszegekkel.

Elment a király a vásárba. Megvett mindent, ahogy az öregember mondta. De másnap reggel, mikor az üveghegy alá indult, azt tanácsolta az öreg, hogy most ne is várjon a sorára, amíg a többiek szerencsét próbálnak, hanem ugrasson fel legelsőnek.

Elment a király az üveghegy alá, de hogy szavamát össze ne keverjem, az üvegvár királya nagyon haragudott rája, hogy nem is jelentette magát nála, mikor először a várba felugratott, s egy ármádia katonaságot rendelt ki, hogy ha másodszor is felugrat, fogják el és vezessék elébe.

A király úgy tett, ahogy a csősz tanácsolta. Nem várt a többi hercegekre, királyfikra, sárga lován felugratott az üvegvárba. Ott volt a királyné a vár tornácán. Adott a királynak egy aranyalmát, azzal hopp! a király keresztülugratott az egész ármádián, le az üveghegy aljába, s vágtatott a csőszhöz.

— Na, fiam — mondá a csósz —, most szinte megjárád, hanem eredj csak a városba, s végy egy tiszta fehér szőrű paripát, a paripádnak fehér szer számot, magadnak egy rend fehér ruhát, s a ló lábára megint csak üttess gyémántsze ges arany patkót.

Elment a király a városba. Ottan megvett mindent, ami kellett. Aztán visszajött a csószhoz, s megkérdezte:

— Jól vásároltam-e, öregapám?

— Jól, fiam, jól — mondá az öregember —, csak aztán erősen vigyázz magadra, mert az öreg király most két ármádia katonát állít ki, hogy kézre keríttessen téged.

A király elvágatott az üveghegy alá, s most sem várt másokra. Felugratott az üvegvárba, egyenest az üvegvár tornáca elé. Ott a királynétól kapott egy aranygyűrűt, hirtelen felhúzta az ujjára, s hopp! keresztülrutatott a két ármádián.

No de most mégsem volt olyan szerencsés, mert egy katona beleszúrt a lábába a gyíklesőjével, hogy a vére mindjárt kicsordult, s ahogy elvágatott a két ármádia feje fölött, a vére végigcsepegett rajtuk.

Mondja az öreg csósz, mikor visszaérkezék hozzá:

— No, fiam, megsebesítettek, úgy-e?

— Meg, öregapám, meg.

— Hát egyet se búsulj! — mondá az öregember. — Kösd be a sebedet azzal a fekete keszkenővel, mit a királynétól kaptál, majd beforrad szépen. Hanem most hallgass ide! Az öreg király erősen haragszik reád, amiért nem jelentetted magadat előtte, s el is vitte a te feleségedet az üvegvárból messze innét, egy másik városba, s csak álruhában mehetsz oda. Öltözz fel szegény legénynek, állj be az öreg királyhoz szolgának, s a többit a jó Isten majd megmutatja.

Felöltözött a király szegény legénynek. Megköszönte az öreg csósznak iránta való nagy jó ságát. Elbúcsúzott tőle illendőképpen, s indult az öreg király városa felé. Ahogy odaért, ment a palotába, s ottan fel is fogadták kuktának.

Eltelik egy hét, eltelik kettő, s a király még mindig nem láthatá a feleségét. Hanem egyszer a főkukta elment hazulról, s rábízta, hogy kávé t főzön a királynénak.

Neki sem kellett egyéb. Azt a gyűrűt, melyet feleségétől kapott, beledobta a kávéspohárba.

Beviszik a királynénak a kávé t. Keveri, kavarja, s hát egyszer csak kimeríti a gyűrű t.

Hej, megörült a királyné! Hiszen hogyha itt a gyűrű, itt van az ő ura is. Parancsolja az inasnak mindjárt, hogy küldje be azt a kuktát, aki ma a kávé t főzte. Kimegy az inas a konyhára, mondja a kuktának, hogy hívatja a királyné t. De a kukta azt üzente vissza, hogy „neki annyi ide, mint neki oda”.

Visszamegy az inas, mondja a királynénak, hogy a kukta mit üzent. A királyné nem szó lt semmit, szépen kiment a konyhára, s hát ott ül az ura kuktaruhában, s a fájós lábát kötögeti azzal a fekete kendővel, amelyet tőle kapott.

A királyné csak megnézte, nem szó lt semmit. Bement az öreg királyhoz. Annak elmondta, hogy itt van az ura, aki háromszor szabadította fel ő t a varázs alól, aki háromszor ugratott fel az üvegvárba, s aki most ide is eljött szegény legény képeben, ne haragudjék rá azért, hogy nem jelentette magát előtte, engedje meg, hogy ismét egymáséi lehessenek, mert hát a jó Isten is úgy akarja azt.

Megengesztelődött az öreg király erre a beszédre. Egyszeriben papot hívatott, összeeskettette ismét a fiatalokat, s el sem eresztette az országából, hadd lakjanak vele.

Telt-múlt az idő, s azt mondja egyszer az öreg király a fiatalnak:

— No, édes fiam, én egészen elöregedtem már. Testem-lelkem kívánja a nyugodalmat. Neked adom a királyságomat, uralkodjál békével országomban.

Megköszönte szépen a fiatal király az öreg király nagy jóakarátját, de azt mondá, ámbátor ő már sokat próbált ebben az életben, elmegy még egy esztendőre országot-világot látni.

Hiába kérte az öreg király, hiába a felesége, föltett szándékáról nem tudták lebeszélni.

Ment, mendegélt hegyeken-völgyeken által, hetedhét ország ellen, s útközben betért egy vendégfogadóba. Ott ebédet rendé lt magának, s a korcsmáros mindjárt parancsolja is:

— Ignác, hozz ennek az úrnak ebédet!

— Mindjárt, uram, mindjárt — mondta Ignác.

A király csak ámult-bámult, csak nézte, hol van az az Ignác, akinek a korcsmáros parancsol, s akinek hangját hallja is, de ő t magát nem lehet látni. De még csak akkor bámult igazán, mikor az

asztalra került mindenféle drága étel-ital, s nem látott senkit, aki az ételt s italt felhordotta volna.

— Hát ki s mi ez az Ignác? — kérde a király.

— Ez az én inasom — felelt a korcsmáros.

A királynak nagy kedve kerekedett, hogy megvegye Ignácot, s meg is alkudott a korcsmárossal háromszáz pengő forintban. Mikor aztán az ebédnek vége volt, a király továbbindult, s mondta:

— Ignác, gyere velem!

Ignác csakugyan ment a királlyal, mert akármit kérdezett az úton a király, Ignác arra mindig válaszolt, de látni nem lehetett őt.

Eközben beesteledett, de sem falut, sem várost nem értek. Meg kellett, hogy háljanak az országút mentén. Ott az országút mellett éppen egy sereg fuvarosember tanyázott.

A király sem ment hát tovább, közójük ment, jó estét köszönt nekik, s megkérdezte, hogy az éj-jelre itt maradhat-e köztük.

— Istené a szállás — mondták a fuvarosok —, telepedj le közöttünk!

Ahogy leült a király, parancsolta Ignácnak:

— Ignác, hordj fát, csinálj tüzet, főzz vacsorát!

Ignác egyszeriben fát hordott, tüzet csinált, s egy szempillantásra olyan vacsorát főzött, hogy a fuvarosoknak szemük-szájuk tátva maradt.

— Hm — mondá egy fuvaros —, derék egy szolgálja van kendnek, földi, hanem van nekem is egy tarisznyám, amelynek csak azt kell mondani: „mars kifelé!”, s addig jön ki belőle a katona, míg azt nem mondom: elég! Ha meg azt akarom, hogy visszamenjenek, csak azt mondom: „mars vissza!”, s mind egy szálíg visszamasíroznak.

A fuvaros mindjárt meg is mutatta, hogy mit tud az ő tarisznyája. Megtetszett a királynak ez a csudatarisznya. Gondolta magában, ez éppen jó volna neki. Mondja a fuvarosnak:

— Egyet mondok, földi, kettő lesz belőle, adja nekem a tarisznyát, én meg kendnek adom az én szolgálmat.

Gondolta a fuvaros, ő bizony cserél, mert azt a rengeteg katonát úgysem tudja eltartani. Egyszeriben kezet csaptak, s reggel aztán a király továbbment a tarisznyával. Hanem amint ment, hallja, hogy megszólal valaki mellette.

Az ám, Ignác volt az. Kérde a király:

— Hát te miért nem maradtál a fuvarosnál, Ignác, hisz én neki adtalak.

Mondja Ignác:

— Nekem egy szóval sem mondta, hogy maradjak, én hát eljöttem.

Nem is mentek tovább. Visszafordultak az öreg király városába. Ahogy megérkeztek az udvarba, eléveszi tarisznyáját a fiatal király, s kiált:

— Mars ki!

Hát uramteremtőm, omlik kifelé a rengeteg sok huszár s baka nagy bandaszóval, nem volt annak sem eleje, sem vége. Eközben beszalad Ignác az öreg királyhoz:

— Felséges királyom, jöjjön ki a tornácra, nézze, mennyi katona van az udvarban, a városban s a városon kívül, annyi van, hogy még talán az országban sem fér el!

Az öreg király csak ámult-bámult, nézett erre is, nézett arra is, hogy ki beszél hozzá, de nem látott senkit, hát nem is ment, azt hitte, hogy talán a füle zúg.

— Hát nem jó? — kérde Ignác.

— Nem én — felelt az öreg király.

— No, ha nem jön, akkor viszem.

S felkapta az öreg királyt, s vitte ki a tornácra.

Összecsapta a kezét az öreg király, mikor meglátta azt a tenger sok katonát, amennyit ő még nem látott. Jön a fiatal király is, s jelenti:

— Na, édesapám, úgy-e nem voltam hiába országot-világot látni?

— Jól van, fiam, jól van — mondá az öreg király —, hanem az én országom nem elég nagy ennyi katonának.

— Már bizony, ha nem elég, segíték én azon, felséges apámuram.

Azzal nagyot kiáltott:

— Mars vissza!

S a huszárok s a bakák nagy bandaszóval visszamasíroztak a tarisznyába.

Bezzeg volt nagy öröm. Szaladott ki a királyné is. Nyakába borult az urának.

— Jaj, csakhogy visszajövé, lelkem, uram, édes uram, tudom, többet el sem is eresztlek!

Nem is szakadtak el többet egymástól, s még ma is együtt élnek, ha meg nem haltak.